

Iv. Vesenjaki:

Jasnosti o trošarinskem pravilniku na vino in žganje

Ugotoviti moramo predvsem, da do sedaj niti privatniki, niti vinogradniki niso plačevali banovinske trošarine, temveč samo vinski trgovci in gostilničarji.

Gotovo je tudi, da je bilo ogromno goljufije, tihotapstva in manipulacij z vinom, v zasmeh dosedanjemu zakonu in pravilniku in v nepregledno škodo domačim slovenskim vinogradnikom, banovinskim in občinskim financam.

Vino iz drugih banovin uvoženo, prenešeno na drobno in debelo, je škodilo naši produkciji in prodaji, ker se ni plačalo trošarine, saj je kontrola samo v dveh primerih pri enem trgovcu našla nad 800, pri drugem nad 600 hl, torej skupaj 470 polovnjakov tujega vina brez trošarine. Brez trošarine je na pošten in nepošten način prišlo nad polovico toliko vina vsako leto, kakor je naš normalni pridelek.

Novi pravilnik določa, da se uvaža kontrolni list za vsa vina nad 10 litrov naprej v prometu. Ta kontrola je umestna in potrebna in tudi znosna, ako je pri občinah. Ni pa mogoče gospodarsko in socialno, da mora producent plačati trošarino za prodajo do 50 litrov vina, odnosno do pet litrov žganja in da mora za plačilo tudi jamčiti.

Podrobna prodaja vina na deželi 5 l, v mestih 10 l ostane še v veljavi, toda prodajalec plača trošarino. Ravno tako ni nobenega nadzorstva kleti in nobene prijave in nobene trošarine pri producentu, ako vino sam uporabi in sam s svojo rodino in z delavci ali prijatelji izpije. Če ga pa zamenja ali proda, pa mora on plačati trošarino do 50 l, višje pa kupec, pa naj je gostilničar ali vinski trgovec ali zasebnik.

Gostilničarji in vinski trgovci spadajo pod vinsko kontrolo tudi za vina v lastnem vinogradu in množina vina brez trošarine za lastno uporabo je omejena. Ni določeno, kako je z viničarskimi deputati.

Kuhanje žganja je tudi sedaj prosto in ni kontrole in ne trošarine, toda le pri kuhanju lastnih produktov. Kaj bo z viničarskim drožnimi deputati, to ni povedano.

Vinotoči ostanejo kakor do sedaj, toda niti zakon, niti pravilnik ne določa, kako bo plačal vinogradnik v tem primeru trošarino in ni povedano, ali jo plača od vsega vina ali od posameznega sode in se mu ostalo zapečati ali ne. Glede vinotočev je treba temeljite spremembe. Posebej pa tujcem in lastnikom vinogradov, ki niso kmetje, ne grede vinotoči. To je treba uveljaviti.

Jasna je določba, da vinogradnik prodaja lahko pri vinogradu ali v kraju svojega stalnega bivanja.

Jasna je določba, da se producentu vsa plačana banovinska trošarina tudi takoj vrne, ako gre vino iz banovine kamorkoli.

Važno je tudi vedeti, da sistem založnih kleti ostane.

Dobra stran novega pravilnika in zakona je, da bo tihotapstvo s tujimi vini tako gostilničarju kakor trgovcu z vinom tako rekoč popolnoma onemogočeno.

Najhujše za slovenskega producenta pa je, da bo vinogradnik moral prodajo javiti, trošarino sam plačati, za plačanje jamčiti in pri prevozu vina ali žganja

imeti pri sebi sigurno sprovodnico, oziroma kontrolni list.

Gotovo je, da so nova bremena pretežka in kazenske določbe za kmeta-vinogradnika preostre. Zato pozdravljamo pripravljenost g. bana, da hoče izvestne določbe spremeniti in omiliti. Potrebno je torej, da se čimprej sestanejo strokovnjaki in večji poznavalci razmer in pravilnika ter mirno, stvarno in s popolnim razumevanjem položaja vinogradnikov — prav posebej naših malokmetijskih vinogradnikov — tudi sklepajo potrebne izpremembe. Le hujskarij in obtožb in obsodb ne predčasno izrekati. Vinogradniki apeliramo na

Iz raznih držav

V NAŠI DRŽAVI

Dr. Franc Schaubach kandidat za senatorja. Za senatorske volitve je določila JRZ kot kandidata za našo dravsko banovino dr. Franca Schaubach, odvetnika in bivšega velikega župana mariborske oblasti. Njegov namestnik je celjski župan Alojzij Mihelčič.

Minister dr. Miha Krek generalni tajnik JRZ. Za generalnega tajnika JRZ je bil imenovan minister dr. Miha Krek, ki je že prevzel posle.

Organizacija JRZ. Glavni odbor JRZ je imel 13. januarja v Beogradu sejo. Iz poročila tajnika Pantića je razvidno, da je narod v celoti sprejel program JRZ politike. Stranka je organizirana v 284 okrajih in 2960 občinah. Organizacija bo izvedena še v 64 okrajih.

Dr. Anton Korošec zastopnik predsednika vlade. V dnevih odsotnosti ministrskega predsednika in zunanjega ministra dr. M. Stojadinovića ga zastopa pri vodstvu vlade notranji minister dr. A. Korošec.

Še enkrat o obisku novega romunskega zunanjega ministra v Beogradu. Zadnjič smo poročali, da je po vrnitvi iz Prage in na poti v Ženevo novi romunski zunanji minister Micescu obiskal Beograd, kjer je imel razgovore z našim šefom vlade in zunanjim ministrom dr. Stojadinovičem. Micescu je bil v avdienci pri Nj. Vel. kraljici, ker je bil knez namestnik Pavel odsoten radi poročnih svečanosti v grški prestolici v Atenah. Glede obiska zastopnika Romunije v Beogradu je bilo izdano naslednje uradno obvestilo: »Ob priliki obiska g. Micescu v Beogradu 11. januarja je prišlo do podrobne izmenjave stališč med predsednikom ministrskega sveta in zunanjim ministrom kraljevine Jugoslavije ter zunanjim ministrom kraljevine Romunije. V teku teh razgovorov sta oba ministra mogla ugotoviti popolno soglasje v vseh vprašanjih, o katerih sta se razgovarjala, in to v onih vprašanjih, ki se tičejo odnosov med Romunijo in Jugoslavijo, kakor tudi o onih, ki se nanašajo na splošni politični položaj in še na sodelovanje teh dveh držav v okviru Male zveze in Balkanskega sporazuma. Dr. Stojadinović in Micescu sta ob koncu svojega razgovora izrazila željo, da tudi v bodoče nadaljujeta to sodelovanje v istem duhu, zaupanju in prijateljstvu.« Nekoliko pred polnočjo dne 11. januarja je romunski zunanji minister

ZAVAROVANJE SLOV. GOSPODARJA!

Samo oni, ki bodo imeli do konca januarja 1938 plačano vso naročnino za celo leto 1938, bodo imeli svoje hiše po pravilniku zavarovane za 1000 din. Plačajte torej pravečasno in kdor nima v celoti plačano, naj doplača. Celoletna naročnina znaša 32 din.

uvidevnost oblasti in na solidarnost slovenskih malokmetijskih svojih organizacij. Posebej bo »Vinarsko društvo za dravsko banovino« v polni meri izvršilo svojo dolžnost informacij na obe strani, tako napram oblasti, kakor napram vinogradnikom.

odpotoval s svojo soprogo in spremstvom iz Beograda v Ženevo, kjer bo pri sejah sveta Društva narodov zastopal Malo zvezo.

V DRUGIH DRŽAVAH

Zaključek konferenc držav rimskega bloka. V zadnji številki smo sporočili, da se je vršila v Budimpešti tridnevna konferenca držav rimskega bloka (Italije, Avstrije in Madžarske), ki je bila zaključena 12. januarja. Med najvažnejše sklepe budimpeštanskih posvetovanj spadajo podarki, da ostane stališče Avstrije in Madžarske napram Društvu narodov neizpremenjeno. Avstrija in Madžarska ne pristopita protikomunistični zvezi (Italija, Nemčija, Japonska), pač pa soglašata z omenjenimi državami v borbi proti komunističnim stremljenjem. Avstrija in Madžarska sta že vzpostavili z nacionalno Španijo trgovske odnose, v ostalem pa se bosta ravnali po stališču, ki ga bodo zavzele druge večje države.

Obisk madžarskega regenta na Poljskem. Na vabilo predsednika poljske republike Moscickega bo madžarski regent Horthy v začetku februarja obiskal poljsko republiko. Moscicki bo madžarskega regenta uradno sprejel v Krakovu, od tam pa bosta oba odšla na lov v Bjalovico.

Zaostren položaj med Romunijo in sovjetsko Rusijo. Sovjetski poslanik v Bukarešti Mihael Ostrovski je zahteval pri svojem zunanjem ministrstvu v Moskvi, naj ga takoj odpokliče iz romunske prestolice. Z novo protikomunistično in protijudovsko romunsko vlado je postal tak položaj, da njegova navzočnost v Bukarešti nima več nobenega smisla.

Italijani bodo pomagali Nemcem pri kmečkem delu. Po sporazumu med Italijo in Nemčijo bo kmalu odpotovalo v Nemčijo 30.000 italijanskih kmetov, ki bodo pomagali nemškimi kmetom pri obdelovanju zemlje. Italijanski kmečki delavci bodo prišli v Nemčijo zato, ker se tam čuti pomanjkanje kmečkega delavstva. Nemški gospodarski štiriletni načrt pa zahteva zvišanje proizvodnje tudi v tem oziru. Italijanski delavci bodo pomagali predvsem pri pridelovanju krompirja in sladkorne pese.

Novi vodja poljske nacionalne unije. — Polkovnik Koc, vodja poljske nacionalne unije ali združitve, je odstopil iz zdrav-

stvenih ozirov. Nasledil ga je 50 letni general Stanislav Skwarczynski, ki je znan izza bojev za poljsko samostojnost, med svetovno vojno je bil legionar in se je po prevratu odlikoval v bojih proti ruskim boljševikom, ki so hoteli preplaviti komaj osvobojeno Poljsko.

Novi krediti za pomorsko oborožitev Francije. Francoska vlada je odobrila naknadne kredite v višini pol milijarde frankov za izpopolnitev francoske vojne mornarice. Izven že določenega programa in odobrenih kreditov bočo zgradili še eno križarko, šest torpedovk, dve matični ladji za letala in pet podmornic. Razen tega bo v kratkem določen še dodatni gradbeni program, ki bo izvršen do konca leta.

Druga vlada francoske ljudske fronte odstopila. Druga vlada francoske ljudske fronte, kateri je predsedoval radikal Chautemps, je odstopila 14. januarja. Krizo so izzvali komunisti, ki so silovito napadali finančno ter gospodarsko politiko vlade in so zahtevali uvedbo državnega nadzorstva nad denarnim prometom. Očitani so vladi, da drži v delavskih sporih z delodajalci in da nastopa proti levičarskim delavskim organizacijam. Vlada je zahtevala od parlamenta zaupnico za svoje nadaljnje delo v dosedanjem smislu. Vladi je šlo za zagotovitev svobodnega denarnega prometa, za mir med delavci in delodajalci in za jamstvo republikanskih političnih in državljanskih svobod. Zbornica je odklonila zaupnico s 372 proti 124 glasovom. Koj za tem je umaknila socialistična skupina v ljudski fronti z Blumom na čelu svoje poslance iz vlade, nakar je odstopil Chautemps s celokupno vlado. Predsednik republike Lebrun je ostavko vlade sprejel.

Irska in Anglija sta pričeli pogajanja. Poročali smo že, da je uveljavila Irska novo ustavo in se proglasila za povsem neodvisno državo. Dne 17. januarja so pričela med Irsko in Anglijo pogajanja glede ureditve gospodarskih odnosov med obema državama, ker Irska kljub politični neodvisnosti brez angleškega trga ne more živeti. Angliji je potrebno irsko prijateljstvo iz vojaških razlogov. Irsko odposlanstvo vodi za ta pogajanja sam predsednik de Valera, v imenu Anglije pa se pogaja predsednik vlade Chamberlain.

Zadnji važnejši dogodki v sovjetski Rusiji. »Novolizvoljeni« sovjetski parlament se je sestel prvič v Moskvi 12. januarja. Vrhovni sovjetski svet ali parlament je obravnaval finančni in gospodarski načrt za leto 1938. Dalje načrt nove petletke za razdobje 1938—1943 in proračun za 1938. Dasi ravno bo ostala tudi zanaprej sedanja vlada pod vodstvom Molotova, bo vrhovni svet nanovo zasedel nekatera izpraznjena mesta ljudskih komisarjev. — Po vsej Rusiji so pričeli na vso moč preganjati škofo in duhovščino na pritisk organizacije brezbožnikov. Aretirane dušne pastirje dolžijo po stari navadi, da so agenti neke inozemske trockistične organizacije, sovražniki države, izdajalci in špijoni. Med aretiranimi so med drugimi: moskovski metropolit Vizarijon, bivši vođa tako zvane žive cerkve metropolit Vitalij, nadškof Pitirim ter škofi Purlevski, Vetluški in Maslevski. Na pristojnih mestih trde, da je v zaroto pravoslavne duhovščine proti državi zapleten tudi metropolit Sergej, sedanji ruski patriarh.

Oglas je reg. pod S. Br. 181 od 1. III. 1937

Novice iz španske državljanske vojne

Bilanca dosedanjih bojev pri Teruelu

Strahoviti boji za Teruel in okolico so zahtevali dosedaj 60.000 žrtev in od teh je 25.000 mrličev. V silnih bojih v okolici mesta so zgubile Francoske čete 15.000 mož brez ozira na mrtve ter ranjene, katerih je zelo veliko. Rdeči doslej še niso javili svojih izgub. Fronta nacionalistov pri Teruelu je oddaljena radi v zadnji številki »Slov. gospodarja« omenjenih uspehov rdečih 1 km od mesta. Nacionalisti obvladajo s svojih višinskih postojank celotno mesto. Francoske čete so tudi v posesti hriba Monte Celada, kateri nadkrijuje vso okolico. Nacionalisti so tako utrdili svoje postojanke po hribih, da so nezavzetne in so bili doslej z lahkoto odbiti vsi napadi rdečih čet.

Dve hudi eksploziji in pomanjkanje kruha v Madridu

Dne 10. januarja doživeli v Madridu iz nepojasnjenega vzroka eksplozijo, katera je porušila osem skupin hiš in je bilo ubitih sto ljudi.

Druga eksplozija je nastala 12. januarja v nekem rovu podzemne železnice, ki je služil za skladišče razstreliva. V zrak so zletele zopet cele skupine hiš. Števila žrtev druge eksplozije rdeči še niso objavili.

Španska prestolica Madrid, ki je v rdečih rokah, je v hudih stiskah, ker so radi visokega snega onemogočene prometne zveze iz zaledja v mesto. Vsakdanji obrok kruha 200 gramov so znižali na polovico,

dokler ne dospejo težko pričakovane in obljubljene zaloge žita.

Zopet pojav neznane podmornice

Pred nedavnim so strašile po Sredozemskem morju in po vodah krog Španije skrivnostne podmornice, katere so napadle ladje, ki so bile na potu z raznim vojnim materialom iz Črnega morja in last sovjetske Rusije. Zagonetne podmornice so se skrile, odkar vrši nadzorstvo angleško in francosko vojno brodogradnjo. Po vestih iz Pariza od 12. januarja je neznana torpedovka dvakrat torpedirala v bližini rdeče Valencije holandski parnik »Haasnas Holland«, ki se je potopil. Podmornica se je po torpediranju pogreznila pod morsko gladino in odplula neznano kam.

Preveliki stroški za odstranitev prostovoljcev iz Španije

V Londonu je začel zopet zasedati odbor za nevmešavanje v španske zadeve. Ta odbor je ugotovil 12. januarja, da bi znašali stroški za odstranitev prostovoljcev iz Španije 400.000 funtov šterlingov. Za frontami bi morali zgraditi velika taborišča, v katerih bi zbrali prostovoljce v skupinah po dva do tri tisoč mož. Na ta način zbrane prostovoljce bi morali hraniti najmanj dva tedna, preden bi jih lahko vkrcali na ladje in jih razvozili v razne države, iz katerih so se natepli v Španijo. Zadeva z odstranitvijo prostovoljcev je na mrtvi točki radi prevelikih izdatkov za odvoz.

Japonsko-kitajska vojna

Kitajska zmaga na severu

V zadnjih dneh so se vršili med Japonci in Kitajci hudi boji krog Hangčova, ki leži 120 milj južno od Šangaja, ter vzdolž železniške proge Tiencin—Pukov. Kitajci so zmagali v bitki za mesto Cining. S to zmago je onemogočen Japoncem pritisk na železniško progo med Ciningom in Lunghajem. Iz tega severnega odseka preganjajo zmagoviti Kitajci Japonce proti Tungčangu.

Druga kitajska armada, katero so nameravali Japonci obkoliti pri mestu Tenhsi, je prebila japonski obroč in prešla v zmagovito protiofenzivo. Te kitajske čete hudo ogrožajo japonske postojanke vzdolž železniške proge Tiencin—Pukov.

S seje japonskega državnega sveta

Zadnjič smo poročali, da je zboroval zadnje dni v Tokio pod predsedstvom ja-

ponskega cesarja ali mikada tekom zadnjih 70 let državni svet četrtič. Državni svet je potrdil vse sklepe vlade, ki streme za tem, da se popolnoma zatre na Kitajskem protijaponski režim maršala Čankajškega. Zaenkrat bo odposlan Čankajšku ultimatum s pozivom, da nemudoma sprejme japonske mirovne pogoje, ki so mu bili sporočeni že lani v decembru. Ako bi maršal ta ultimatum odbil, bo storila Japonska vse, da bo zginilo ter bo zabrisano vse, kar še drži s Čankajškom in njegova oklepa.

Da bo Japonska dosegla svoje cilje na Kitajskem, je sklenil državni svet, da se podaljša kadrovski rok za vojake od 18 na 24 mesecev, za rezervne častnike pa od enega na dve leti. Sklenjena je bila mobilizacija nadaljnjih petih letnikov rezervistov. Sprejeti so bili sklepi finančnega značaja, ki naj omogočijo financiranje vojne na Kitajskem.